

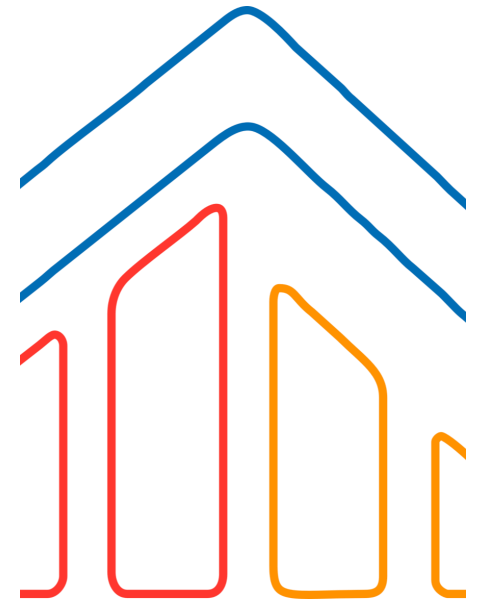
«Սննդի անվտանգության վերահսկողության 2024 թ-ի Պարզեցված բյուջե»

ՓՄՁ Համագործակցության Ասոցիացիա

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ:

Սույն փաստաթուղթը պատրաստվել է Եվրոպական միության ֆինանսական աջակցությամբ, «Իրավաբանների հայկական ասոցիացիա» հասարակական կազմակերպության ղեկավարությամբ, Տնտեսական զարգացման և հետազոտությունների կենտրոն և Ազորա Սենթրլ Յուրոփ կազմակերպությունների կոնսորցիումով գործարկվող **«Բյուջեներ քաղաքացիների համար»** ծրագրով տրամադրված ենթադրամաշնորհի շրջանակներում: Փաստաթղթում ներկայացված բովանդակության համար պատասխանատվություն է կրում «ՓՄՁ Համագործակցության Ասոցիացիան» և պարտադիր չէ, որ այն արտահայտի Եվրոպական միության տեսակետները:

ԾՐԱԳՐԻ ՄԱՍԻՆ (համառոտ):

Եվրոպական միության ֆինանսական աջակցությամբ, Իրավաբանների հայկական ասոցիացիան, Տնտեսական զարգացման և հետազոտությունների կենտրոնը և Ազդրա Սենթրլ Յուրոփ կազմակերպությունները համագործակցաբար իրականացնում են **«Բյուջեներ քաղաքացիների համար»** ծրագիրը (այսուհետ Ծրագիր):

Ծրագրի նպատակն է նպաստել պետական բյուջետային գործընթացներին քաղաքացիական հասարակության մասնակցության ընդլայնմանը, խթանել մեր երկրում ներառական և թափանցիկ բյուջետային գործընթացները:

Այս հրապարակումը՝ **«Սննդի անվտանգության վերահսկողության 2024թ-ի ՊԱՐԶԵՑՎԱԾ բյուջե»**, մշակվել է վերը նկարագրված Ծրագրի տրամաբանության ներքո և ներկայացնում է սննդամթերքի անվտանգության համար պատասխանատու տեսչական մարմնի 2024թ-ի բյուջեի վերլծությունը, որը ստեղծված հանրության իրազեկման և կիրառության լայն շրջանակների համար:

Փաստաթղթում տեղ գտած տեղեկատվությունը հիմնականում հավաքագրվել է մասին բաց աղբյուրներում առկա ինֆորմացիոն ռեսուրսներից, ՓՄՁ Ասոցիացիայի կողմից արված հարցումներին տված ինֆորմացիայի հիման վրա:

ԿԻՐԱՌՎԱԾ ՀԱՊԱՎՈՒՄՆԵՐ

ՀՀ	Հայաստանի Հանրապետություն
ԱԺ	ՀՀ Ազգային ժողով
ՍԱՏՄ	Սննդամթերի անվտանգության տեսչական մարմին
ՄԺԾԾ	Միջնաժամկետ ծախսերի ծրագիր
մլն	միլիոն դրամ
մլրդ	միլիարդ դրամ

Ինչպես ամեն տարի, այնպես էլ 2024թ-ի համար ՀՀ պետական բյուջեն հաստատվել է նախորդ՝ 2023թ-ի տարեվերջին ՀՀ Ազգային ժողովի կողմից, որը ներկայացնում է հաստատման ՀՀ Ֆինանսների նախարարությունը օրենքի տեսքով:	➤ 2024թ-ի տարեկան բյուջեն ընդունվել է 2023թ-ի դեկտեմբերի 7-ին (ՀՕ-349-Ն) տես՝ https://www.arlis.am/hy/acts/202734/latest
Յուրաքանչյուր տարվա բյուջեն ներկայացնում է տվյալ տարվա ընդհանուր խմբերով տարվա սպասվելիք եկամուտները և պլանավորված ծախսերն ըստ ոլորտների:	➤ Առանձին նաև ներկայացված է լինում կանխատեսվելիք եկամուտների աղբյուրը, դեֆիցիտի (պակասուրդ) չափը և ծախսերն արդեն առանձին-առանձին՝ ըստ ոլորտների, տվյալ օրենքին կից հավելվածներով:
Արդեն ընթացիկ տարվա ընթացքում ևս անհրաժեշտություն է լինում և կատարվում են օրենքի փոփոխություններ, կամ ՀՀ կառավարության որոշումներով բյուջեի վերաբաշխումներ:	➤ Անհրաժեշտությունից ելնելով, կամ նախորդ տարի պլանավորվածից շեղվելու հետևանքով արդեն ընթացիկ տարում կատարվում են փոփոխություններ: (Օրինակ covid, պատերազմ)
Սննդամթերքի անվտանգության տեսչական մարմինը, որպես առանձին գերատեսչություն, ունի իր տարեկան պլանավորված բյուջեն՝ հիմնականում ծախսային, որը տնօրինում և հաշվետու է հանրությանը:	➤ Ինչպես առանձին բոլոր գերատեսչությունները, այնպես էլ ՍԱՏՄ-ի տարեկան բյուջեն կարելի է տեսնել ԱԺ-ի կողմից հաստատված բյուջեի հավելվածներում:

Ընդհանուր ակնարկ:

ՀՀ պետական բյուջե 2024թ

Հոդված	Գումարը
1. Եկամուտների գծով	2,7 տրիլիոն
2. Ծախսերի գծով	3,2 տրիլիոն
3. Դեֆիցիտը (պակասուրդը)	482,9 մլրդ

ՀՀ պետական բյուջեի եկամտի մասը 2024թ՝

Պետական բյուջեի եկամուտները	Գումարը
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	2,7 տրիլիոն
այդ թվում՝	
Հարկային եկամուտներ եվ պետական տուրքեր	2,6 տրիլիոն
Պաշտոնական դրամաշնորհներ	22,2 մլրդ
Այլ եկամուտներ	87,6 մլրդ

Որից ՍԱՏՄ-ի համար նախատեսված ընդհանուր բյուջեն կազմել է՝ մոտ 2,2 մլրդ դրամ կամ ՀՀ 2024թ-ի պետական բյուջեի ծախսային մասի 0,07%

ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ (ՍԱՏՄ)

- ՀՀ սննդամթերքի անվտանգության տեսչական մարմինը (ՍԱՏՄ) վերահսկողություն և օրենքով սահմանված այլ գործառույթներ իրականացնող՝ ՀՀ կառավարությանը ենթակա մարմին է, որն օրենքով սահմանված կարգով կիրառում է պատասխանատվության միջոցներ սննդամթերքի և կերի անվտանգության, անասնաբուժության և բուսասանիտարիայի բնագավառներում՝ հանդես գալով ՀՀ անունից:
- ՍԱՏՄ-ն ՀՀ-ում գործող, ՀՀ կառավարությանը ենթակա թվով 6 տեսչական մարմիններից մեկն է:
- Տեսչական մարմինների գործառույթների, դրանց կառավարման կարգի և լիազորությունների դրույթները սահմանված են «Տեսչական մարմինների մասին» ՀՀ օրենքով և ոլորտը կարգավորող այլ իրավական ակտերով:
- ՍԱՏՄ-ի կանոնադրությունը, որով սահմանված են ՍԱՏՄ նպատակները, գործառույթները, լիազորություններն ու կառավարման կարգը, հաստատվել է ՀՀ վարչապետի 2019թ-ի թիվ 1940-Լ որոշմամբ:
- Բացի վերոգրյալից, ելնելով ՍԱՏՄ գործունեության ոլորտի առանձնահատկություններից ՍԱՏՄ-ի գործողությունների շրջանակը կարգավորվում են նաև «Սննդամթերքի անվտանգության մասին», «Սննդամթերքի անվտանգության պետական վերահսկողության մասին», «Կերի մասին», «Անասնաբուժության մասին», «Բուսասանիտարիայի մասին» օրենքների և իրավական այլ ակտերով:

դեմո՝ <https://www.arlis.am/hy/acts/177907/latest>

ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ (ՍԱՏՄ)

➤ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐ:

ՍԱՏՄ-ի նպատակներն են.

- ✓ օրենքով սահմանված դեպքերում և կարգով սննդամթերքի և կերի անվտանգության, անասնաբուժության և բուսասանիտարիայի ոլորտներում անվտանգության և (կամ) ՀՀ օրենսդրության պահանջների պահպանման ապահովումն է:

➤ ԽՆԴԻՐՆԵՐ:

ՍԱՏՄ-ի խնդիրներն են:

- ✓ Տեսչական մարմնի խնդիրներն են սննդամթերքի և կերի անվտանգության, անասնաբուժության և բուսասանիտարիայի ոլորտներում ռիսկերի կառավարումը և ՀՀ օրենքների և այլ նորմատիվ իրավական ակտերի պահանջների պահպանումը, ինչպես նաև կանխարգելիչ միջոցառումների իրականացումը սննդամթերքի և կերի անվտանգության, անասնաբուժության և բուսասանիտարիայի ոլորտներում:

➤ ԼԻԱԶՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ:

ՍԱՏՄ-ի լիազորություններն են.

- ✓ տնտեսավարող սուբյեկտների կողմից սննդամթերքի և կերի անվտանգության, անասնաբուժության և բուսասանիտարիայի ոլորտներում վերահսկողություն իրականացնելը, դրա հետևանքով պատասխանատվության միջոցներ կիրառելը:
- ✓ Տվյալ ոլորտում իրազեկումներ և կանխարգելիչ միջոցառումներ իրականացնելը:
- ✓ Տվյալ ոլորտում տվյալների բազա հավաքագրելը, վիճակագրությունը վարելը, ոլորտում գործողների նկատմամբ լիցենզիաների կասեցնելը և այլն:
- ✓ սննդային թունավորումների հայտնաբերման դեպքում պետական սանիտարահիգիենիկ և հակահամաճարակային վերահսկողություն իրականացնող մարմնի հետ համատեղ միջոցառումների կազմակերպումը և իրականացումը.
- ✓ Օտարերկրյա պետություններից կենդանիների կարանտինային, հատուկ վտանգավոր ու պարտադիր ծանուցման ինֆեկցիոն հիվանդությունների՝ ՀՀ տարածք ներթափանցումը կանխարգելող միջոցառումների կազմակերպումը և իրականացումը, այդ ուղղությամբ պետական և շահագրգիռ մյուս մարմինների հետ համատեղ և այլն:

ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ (ՍԱՏՄ)

➤ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄԸ:

ՍԱՏՄ-ի կառավարումը:

- ✓ Տեսչական մարմինը կառավարում է ՀՀ վարչապետը և կառավարման խորհուրդը՝ որը բաղկացած է 10 անդամից (պետական և մասնավոր հատվածը միասին):
- ✓ ՀՀ վարչապետն է նշանակում/ազատում, խրախուսում/նկատողություն կիրառում տեսչական մարմնի ղեկավարին:
- ✓ Տեսչական մարմնի ղեկավարի, ղեկավարի տեղակալների թեկնածությունը ներկայացնվում է ՀՀ վարչապետի հաստատման կառավարման խորհրդի կողմից:
- ✓ Ամփոփ՝ Տեսչական մարմնի օպերատիվ կառավարումն իրականացվում է մարմնի ղեկավարի կողմից, իսկ ընդհանուր կառավարումը ՀՀ վարչապետի և տվյալ տեսչական մարմնի կառավարման խորհրդի կողմից:

➤ ԲՅՈՒՋԵ:

ՍԱՏՄ-ի բյուջեի ձևավորումը.

- ✓ ՍԱՏՄ-ի տարեկան բյուջետային հայտը կազմվում է հենց ՍԱՏՄ-ի կողմից:
- ✓ Տարեկան բյուջետային հայտի նախագիծը հաստատում է տեսչական մարմնի կառավարման խորհուրդը:
- ✓ Խորհրդի կողմից հաստատված բյուջետային հայտը ներկայացվում է ՀՀ վարչապետի աշխատակազմ:
- ✓ ՀՀ վարչապետի աշխատակազմը բոլոր 6 տեսչական մարմինների բյուջետային հայտերը միասին ներկայացնում է ՀՀ ֆինանսների նախարարություն:

2024թ-ի տարեկան բյուջետային հայտը ՍԱՏՄ կառավարման խորհրդի կողմից հաստատվել է խորհրդի թիվ 26 որոշմամբ 2023թ-ի նոյեմբերի 30-ին:
Չնայած նրան, որ արդեն 2023թ-ի նոյեմբերի 30-ին ընդհանուր ՀՀ 2024թ-ի բյուջեի մասին օրենքի նախագիծը ՀՀ վարչապետը նոյեմբերի 30-ի գրությամբ ուղարկել էր ՀՀ ԱԺ քննարկման, որն էլ ընդունվեց դեկտեմբերի 7-ին:

ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ (ՍԱՏՄ)

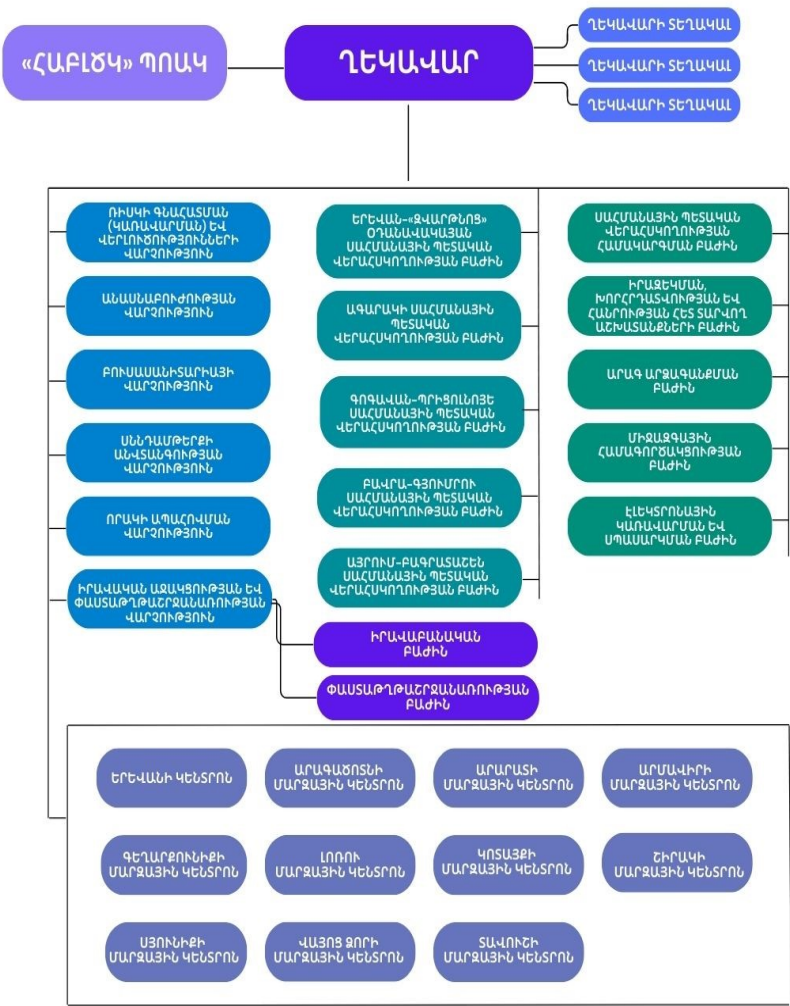
➤ՍԱՏՄ կառուցվածքը:

- ✓ ՍԱՏՄ-ն ունի գլխամասային գրասենյակ որում ներառված են 11 ստորաբաժանումներ,
- ✓ Մարզային 10 կենտրոններ
- ✓ Սահմանային հստղության 5 կենտրոններ:

➤ՍԱՏՄ Հաստիքացուցակ:

- Տեսչական մարմինն ունի 299 հաստիք, որից՝
- 4 մարմնի ղեկավարի և տեղակալների
- ղեկավար կազմ
- 33 քաղաքացիական
- 262 քաղ-ծառայողներ

2024թ-ի արդյունքներով 299 հաստիքից համալրված էր 247-ը: Այդ թվում, ՍԱՏՄ սահմանային հսկողության օղակների 57 հաստիքից համալրված է 47-ը միայն:

ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ (ՍԱՏՄ)

Հայաստանի Հանրապետությունում գործում են թվով 6 տեսչական մարմիններ, որոնք ՀՀ կառավարության ենթակա, տեսչական ոլորտային վերահսկողություն իրականացելու գործառույթով մանդատ ունեցող վարչական մարմիններ են:

Առողջապահական և աշխատանքի տեսչական մարմին	Սննդամթերքի անվտանգության տեսչական մարմին
Շուկայի վերահսկողության տեսչական մարմին	Քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության տեսչական մարմին
Բնապահպանության և ընդերքի տեսչական մարմին	Կրթության տեսչական մարմին

ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ (ՍԱՏՄ)

Բոլոր 6 տեսչական մարմինների համար նախատեսվող տարեկան բյուջեի ծախսերը, պետական բյուջեի մասին օրենքին կից ծախսային հավելվածում դասակարգված են **1213** ծրագրային դասիչի ներքո :
2024թ-ի համար բոլոր տեսչական մարմինների հաստատված բյուջեները ստորև

Ծրագրային դասիչ 1213	Ընդհանուր բյուջե՝ մոտ 7,1 մլրդ, որից
Սննդամթերքի անվտանգության տեսչական մարմին	-2,2 մլրդ
Առողջապահական և աշխատանքի տեսչական մարմին	-1,6 մլրդ
Քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության տեսչական մարմին	-1,4 մլրդ
Բնապահպանության և ընդերքի տեսչական մարմին	- 1,1 մլրդ
Շուկայի վերահսկողության տեսչական մարմին	- 0,5 մլրդ
Կրթության տեսչական մարմին	-0,3 մլրդ

ՍԱՏՄ 2024թ-ի բյուջեի բացվածք՝

➤ ԸՆԴԱՄԵՆԸ՝ մոտ **2,2 մլրդ**

որից՝

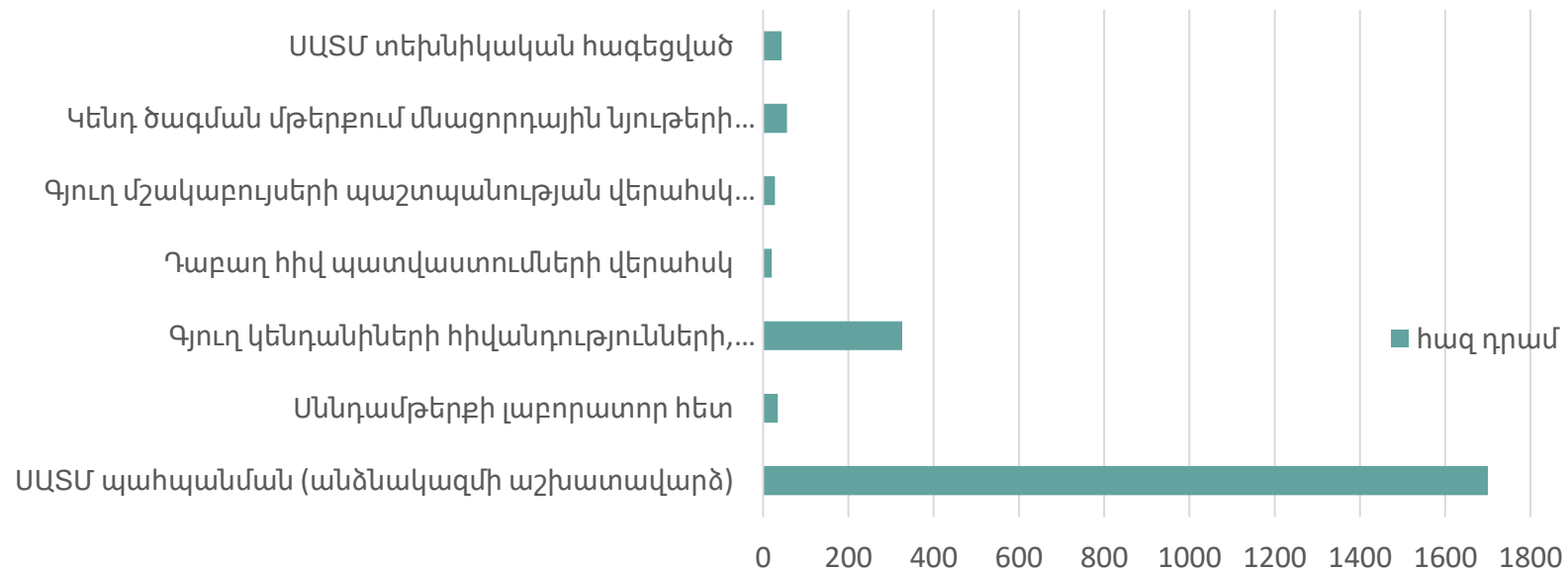
- Տեսչական մարմնի պահպանման, հիմնական գործառույթների իրականացման (այդ թվում անձնակազմի աշխատավարձ) համար նախատեսված ծախսեր – **1,7 մլրդ**
- Տեսչական վերահսկողության շրջանակում սննդամթերքի լաբորատոր հետազոտություն՝ **34,7 մլն**
- Գյուղատնտեսական կենդանիների հիվանդությունների, կենդանական ծագում ունեցող հումքի և նյութի վերահսկողության իրականացում՝ լաբորատոր փորձարկումների միջոցով՝ **326,2 մլն**
- Դաբաղ հիվանդության դեմ պատվաստումների իրականացման վերահսկողություն՝ **20,2 մլն**
- Գյուղատնտեսական մշակաբույսերի և բույսերի պաշտպանության միջոցների վերահսկողություն՝ լաբորատոր փորձարկումների միջոցով՝ **27,8 մլն**
- Կենդանական ծագման մթերքում մնացորդային նյութերի վերահսկողություն՝ **55,8 մլն**
- Սննդամթերքի անվտանգության տեսչական մարմնի տեխնիկական հագեցվածության բարելավում՝ **43,2 մլն**

ՍԱՏՄ 2024թ-ի բյուջեի բացվածք՝

➤ ԸՆԴԱՄԵՆԸ՝ 2,2 մլրդ
որից՝

ՍԱՏՄ 2024թ-ի բյուջեի ծախսային խմբերը

ՍԱՏՄ-ի 2024թ-ի բյուջեի մեծ մասը բաժին է ընկնում տեսչական մարմնի աշխատակիցների աշխատավարձին եւ դրանից բխող պարտադիր վճարներին:

Նախատեսված 2,2 մլրդ-ից 1,7 մլրդը, կամ բյուջեի 77%-ը նախատեսված է եղել տեսչական մարմնի պահպանման ծախսերին:

ՍԱՏՄ-ի 2024թ-ի բյուջեի կատարողականը ուսումնասիրելիս տեսնում ենք, որ.

1,5 մլրդ-ը
Աշխատավարձ/Պարգևավճարներ

Ընդհանուր բյուջեի՝ 68%

Պահպանման ծախսերի՝ 88%

Աշխատանքի վարձատրություն

Ծախսային հոդված	Տարեկան պլան	Պլանում կատարված փոփոխութ.	Տարեկան ճշտված պլան	Փաստացի	Կատարող կան %
1.1 ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՎԱՐՁԱՏՐՈՒԹՅՈՒՆ	1 537 050,0	37 000,0	1 574 050,0	1 574 048,6	100,0
- Աշխատողների աշխատավարձեր և հավելավճարներ	1 240 997,8	37 000,0	1 277 997,8	1 277 997,8	100,0
- Պարգևատրումներ, դրամական խրախուսումներ և հատուկ վճարներ	101 178,3	-	101 178,3	101 177,9	100,0
- Քաղաքացիական, դատական և պետական այլ ծառայողների պարգևատրում	108 088,3	-	108 088,3	108 088,3	100,0
- Այլ վարձատրություններ	86 785,6	-	86 785,6	86 784,6	100,0

ՍԱՏՄ 2024թ-ի բյուջեի նկարագիր

ԲՅՈՒՋԵԻ ԾԱԽՍԱՅԻՆ ԽՄԲԵՐՆ ՈՒ ԿՇԻՌՆԵՐՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐԻ ՄԵՋ

ՍԱՏՄ պահպանման ծախսերի 1,7 մլրդի աշխատավարձին ուղղվող ծախսերից բացի, այն իր մեջ ներառում է՝

➤ Ծառայությունների ձեռքբերում՝ -195,2 մլն կամ ընդհանուր բյուջեի մոտ **8,8%**

✓ Որից՝

- Նյութեր ապրանքներ -**61,9 մլն**՝ ներառյալ **33,8** մլն տրանսպորտային միջոցների վառելիք
- Պայմանագրային այլ ծառայություններ- **59,1 մլն**՝ ներառյալ **39,2** մլն համակարգչային ծառայություններ
- Կոմունալ եվ այլ -**29,5** մլն

ՍԱՏՄ ընդհանուր բյուջեի մեջ, տեսչական մարմնի պահպանման ծախսերից բացի, հաջորդ մեծ բյուջեվ ծախսային բաժինը լաբորատոր ծառայություններն են, որը ներառում է՝

➤ Լաբորատոր ծառայություններ – 464,8 մլն կամ ընդհանուր բյուջեի մոտ **20%**

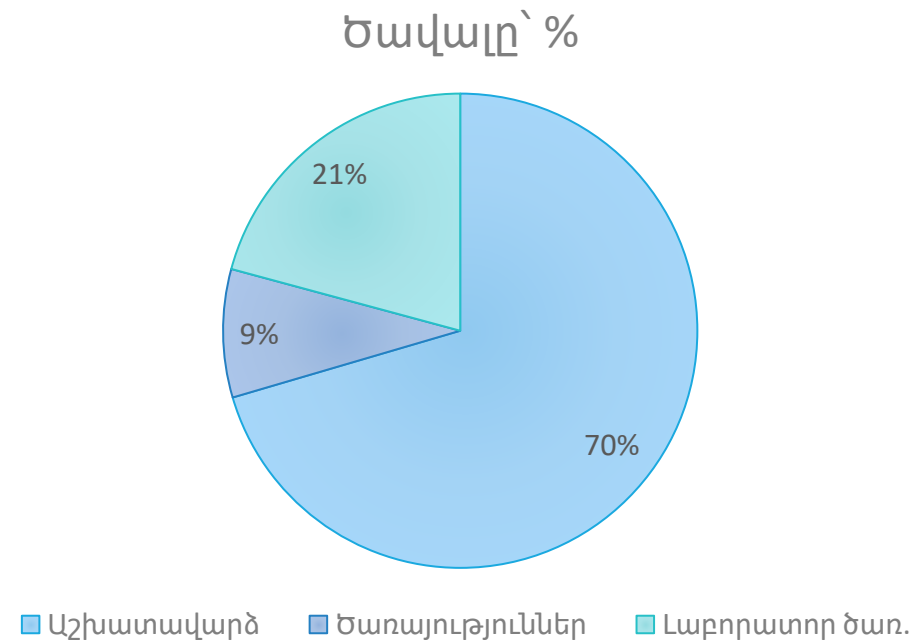
✓ Որից՝

- Գյուղ. Կենդանիների լաբ. փորձարկումներ..-**326,2 մլն**
- Դաբաղ հիվ. Պատվաստումների -**20,2 մլն**
- Տեսչական վերահսկողության...- **34,2 մլն**
- Գյուղ. Մշկաբույսերի...- **27,8 մլն**
- Կենդ. Ծագման մնացորդ-**55,8 մլն**

ՍԱՏՄ 2024թ-ի բյուջեի նկարագիր

ԲՅՈՒՋԵԻ ԾԱԽՍԱՅԻՆ ԽՄԲԵՐՆ ՈՒ ԿՇԻՌՆԵՐՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐԻ ՄԵՋ

ՍԱՏՄ 2023/24/25թ-ի բյուջեների համեմատական

ՍԱՏՄ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ ԲՅՈՒՋԵՆԵՐԸ ՎԵՐՋԻՆ 3 ՏԱՐԻՆԵՐԻ ՀԱՄԵՄԱՏԱԿԱՆ

ՍԱՏՄ 2023/24/25 թվականների տարեկան հաստատված բյուջեն հաստատվել է փոքր ինչ տարեկան աճով, սակայն ոչ էական փոփոխություններով, մասնավորապես.

2023թ-ի համար՝

➤ **Ընդհանուր բյուջե - 2 218 789,9 հազ դրամ**

2024թ-ի համար՝

➤ **Ընդհանուր բյուջե - 2 241 458,8 հազ դրամ**

2025թ-ի համար՝

➤ **Ընդհանուր բյուջե - 2 446 433,8 հազ դրամ**

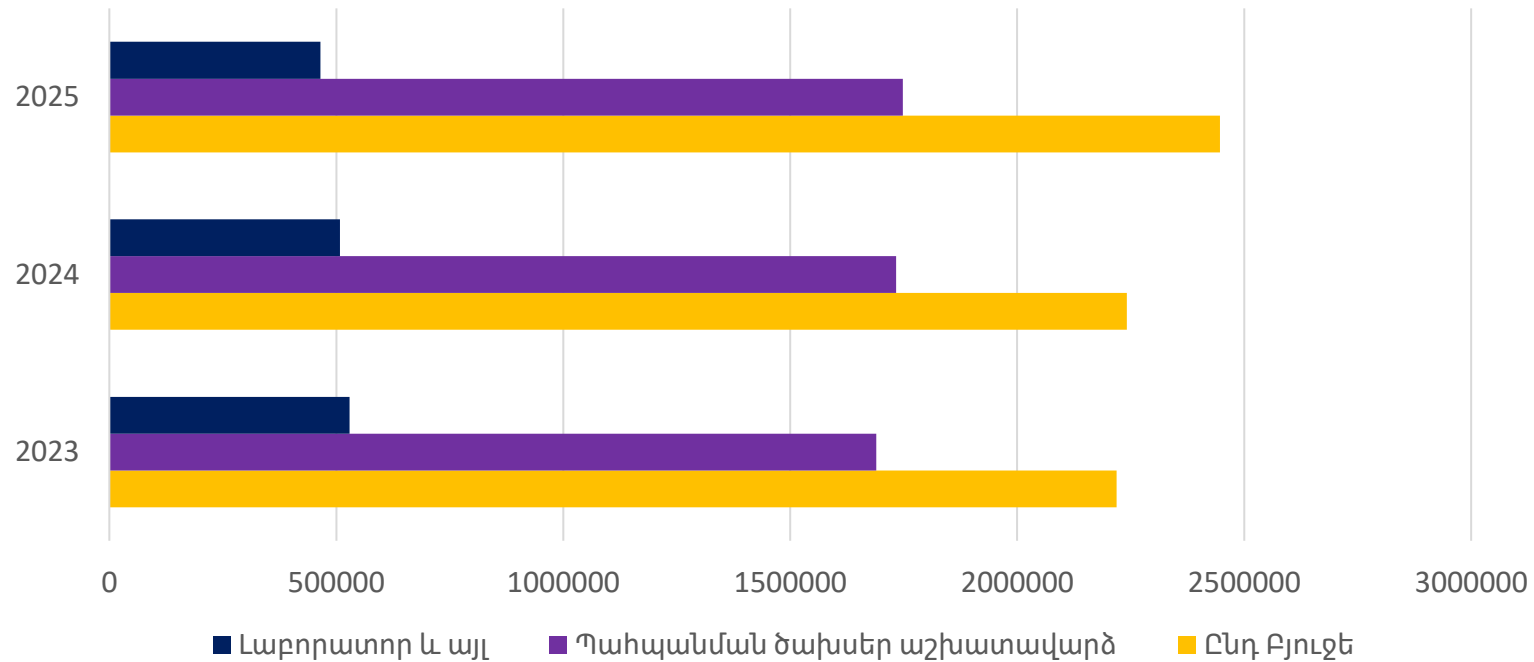
✓ **2023-25 թթ-ի տարեկան մոտ 10 % աճ**

ՍԱՏՄ 2023/24/25-ի բյուջեների համեմատական

ՍԱՏՄ ՎԵՐՋԻՆ 3 ՏԱՐԻՆԵՐԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ ԲՅՈՒՋԵՆԵՐԸ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՄԵԾ ԾԱԽՍԱՅԻՆ ԽՄԲԵՐԻ ՀԱՄԵՄԱՏԱԿԱՆ

2023/24/25 ՍԱՏՄ բյուջեն և ծախսային մեծ խմբեր

ՍԱՏՄ 2024թ-ի բյուջեի կատարողական:

- Ինչպես ընդհանուր ՀՀ պետական բյուջեն, այնպես էլ առանձին դրանում հատկացված բյուջեների առանձին գերատեսչությունների համար, տարվա վերջ չափվում են վերջիններիս կազման և իրականացման արդյունավետությունն ըստ իրենց **կատարողականի**:

- Տվյալ գերատեսչության համար նախատեսված տարեկան բյուջեն, տարվա վերջին պետք է ամբողջովին ծախսված լինի, որպեսզի համարվի, որ այդ գերատեսչությունը ճիշտ է պլանավորել իր տարեկան բյուջեի ծախսերը և դրանք իրականացրել պատշաճ՝ կատարել է բյուջեն:

- Լինում են դեպքեր (ինչպես եվ որ եղել է ՍԱՏՄ-ի դեպքում 2024թ-ի համար), երբ արդեն հաստատված տարեկան **բյուջեն փոփոխության** է ենթարկվում՝ ավելացվում/պակասեցվում: Չնայած դրան, տարվա վերջին տվյալ գերատեսչության կատարողականը չափվում է փոփոխված բյուջեի՝ այս դեպքում ծախսային մասի ամբողջովին կատարված լինելու փաստով:

ՍԱՏՄ 2024թ-ի բյուջեի կատարողական (տարեկան պլանավորված բյուջեի փոփոխություն):

- ՍԱՏՄ-ի 2024թ-ի համար հաստատված **2 241 458,8** (հազ դրամ) բյուջեն ընթացիկ տարում փոփոխվել/ավելացել է մոտ **150 մլն** դրամով և 2024թ-ի ՍԱՏՄ տարեկան **ՃՇՏՎԱԾ** բյուջեն կազմել է **2 391 625,3** (հազ դրամ)
- Հիմնական փոփոխված պակասեցված և ավելացված ծախսային հոդվածները ստորև՝

Ծրագիր միջոցառում/ հոդված	Տարեկան պլան	կատարված փոփոխություններ	Տարեկան ճշտված պլան
ԸՆԹԱՑԻԿ ԾԱԽՍԵՐ՝ ԸՆԴԱՄԵՆԸ	1 733 415,4	12 256,9	1 745 672,3
ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՎԱՐՁԱՏՐՈՒԹՅՈՒՆ	1 537 050,0	37 000,0	1 574 050,0
ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐԻ ՁԵՌՔԲԵՐՈՒՄ	195 236,8	(24 743,1)	170 493,7
Գրասենյակային նյութեր և հագուստ	21 569,4	(2 974,4)	18 595,0
Տրանսպորտային նյութեր	33 800,0	7 879,6	41 679,6
Տեսչական վերահսկողության շրջանակում սննդամթերքի լաբորատոր	34 697,4	9 850,0	44 547,4
Ոչ սպանդանոցային մորթի հետևանքով ստացված կենդանական	-	48 074,1	48 074,1
Ընդհանուր բնույթի այլ ծառայություններ	-	23 921,8	23 921,8
Արտասահմանյան պատվիրակությունների ընդունելություններ	-	9 941,5	9 941,5
Բուսական ծագման մթերքում մնացորդային նյութերի վերահսկողություն	-	45 000,0	45 000,0
Նախորդ տարիների պարտավորությունների մարման նպատակով	-	26 192,1	26 192,1
Սննդամթերքի անվտանգության տեսչական մարմնի տեխնիկական հագեցվածության բարելավում	43 228,0	(1 148,1)	42 079,9

ՍԱՏՄ 2024թ-ի բյուջեի կատարողական:

ՍԱՏՄ-ի 2024թ-ի բյուջեի կատարողականը կազմել է **94,6 %**:

Ընդհանուր				
Տարեկան պլանով հաստատված	Փոփոխված (հազ դրամ)	Տարեկան ճշտված պլան (հազ դրամ)	Փաստացի ծախսված (հազ դրամ)	Կատարողականի տոկոսը տարեկան ճշտված պլանի նկատմամբ %
2 241 458,8	150 166,5	2 391 625,3	2 262 777,7	94,6%

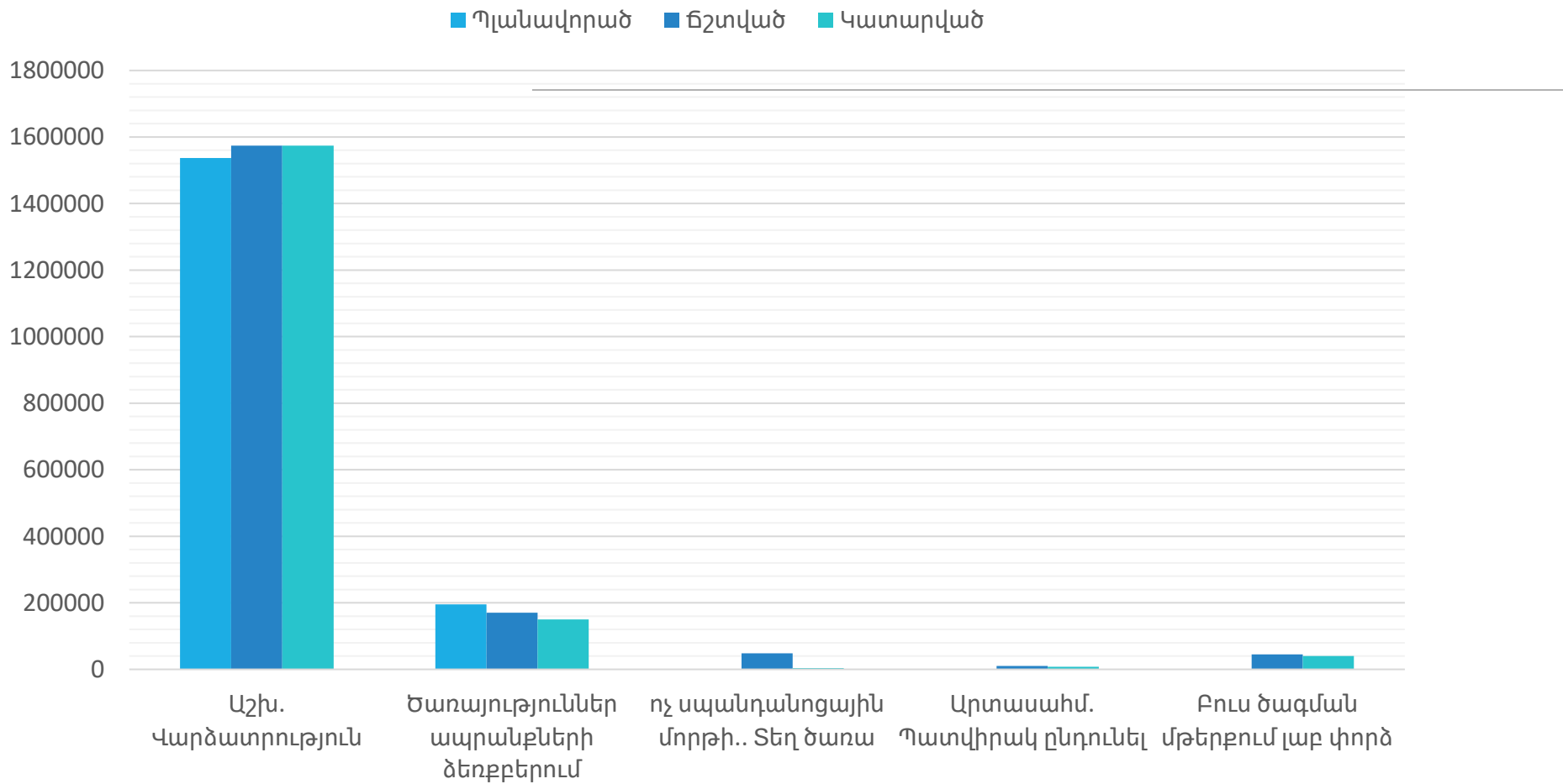
- 2024թ-ի ՍԱՏՄ տարեկան բյուջեի ամենաբարձր կատարողականով ծախսային խումբը եղել է տեսչական մարմնի պահպանման ծախսերը՝ 1,7 մլրդ, որի կատարողականը եղել է **98,8 % (որը ներառում է աշխատավարձերն ու դրանց հավասարեցված ծախսերը՝ 100%)**
- Իսկ ամենացածր կատարողական ունեցող մեծ խմբի ծախսերից եղել է Ոչ սպանդանոցային մորթի հետևանքով ստացված կենդանական ծագման հումքի տեղափոխման և ոչնչացման ծառայություններ բյուջեն՝ 48,1 մլն, որի կատարողականը եղել է **7,5%**

ՍԱՏՄ 2024թ-ի բյուջեի կատարողական (տարեկան ճշգրտված պլանով հազ դրամ):

Ծախսային հոդված	Տարեկան պլան	Կատարված փոփոխությ ուններ	Տարեկան ճշտված պլան	Փաստացի ծախսված	Կատ. %-ը ճշտ. պլանի նկատ.
Ընդամենը՝	2 241 458,8	150 166,5	2 391 625,3	2 262 777,7	94,6
Սննդամթերքի անվտանգության բնագավառում վերահսկողության հոսանքային ծառայություններ	1 733 415,4	12 256,9	1 745 672,3	1 724 855,6	98,8
Աշխատանքի վարձատրություն	1 537 050,0	37 000,0	1 574 050,0	1 574 048,6	100,0
Աշխատողների աշխատավարձեր և հավելավճարներ	1 240 997,8	37 000,0	1 277 997,8	1 277 997,8	100,0
Պարգևատրումներ, դրամական խրախուսումներ և հատուկ	101 178,3	-	101 178,3	101 177,9	100,0
Քաղաքացիական, դատական և պետական այլ ծառայողների	108 088,3	-	108 088,3	108 088,3	100,0
Այլ վարձատրություններ	86 785,6	-	86 785,6	86 784,6	100,0
Ծառայությունների եվ ապրանքների ձեռքբերում	195 236,8	(24 743,1)	170 493,7	150 084,2	88,0
Տեսչական վերահսկողության շրջանակում սննդամթերքի	34 697,4	9 850,0	44 547,4	40 613,6	91,2
Գյուղատնտեսական կենդանիների հիվանդությունների, կենդանական ծագում ունեցող հումքի և նյութի վերահսկողության	326 223,0	-	326 223,0	278 021,7	85,2
Դաբադ հիվանդության դեմ պատվաստումների իրականացման	20 260,0	-	20 260,0	20 260,0	100,0
Գյուղ. մշակաբույսերի և բույսերի պաշտպ. միջոցների վեր-ն լաբ	27 810,0	-	27 810,0	27 810,0	100,0
Կենդանական ծագման մթերքում մնացորդային նյութերի	55 825,0	-	55 825,0	55 825,0	100,0
Ոչ սպանդանոցային մորթի հետևանքով ստացված կենդանական ծագման հումքի տեղափոխման և ոչնչացման ծառայություններ	-	48 074,1	48 074,1	3 621,1	7,5
Արտասահմանյան պատվիրակությունների ընդունելություններ	-	9 941,5	9 941,5	8 167,2	82,2
Բուսական ծագման մթերքում մնացորդային նյութերի	-	45 000,0	45 000,0	39 731,7	88,3
Նախորդ տարիների պարտավորությունների մարման նպատակով	-	26 192,1	26 192,1	26 183,2	100,0
ՍԱՏՄի տեխնիկական հագեցվածության բարելավում	43 228,0	(1 148,1)	42 079,9	37 688,6	89,6

Բյուջեի ծախսային խմբերը/կատարողականը, որոնք փոփոխվել են ընթացիկ տարում

ԴՈՒՐԱ ՔԵՐՎԱԾ ԱՌԱՋԱՐԿՆԵՐ

Խնդիրներ	Առաջարկներ
1. ՍԱՏՄ-ի տարեկան բյուջեի ձևավորումն ըստ օրենքի պետք է հաջորդ տարվա բյուջետային հայտը տրվի կառավարման խորհրդի կողմից հավանության արժանանալուց հետո: Սակայն ինչպես նշված է այս փաստաթղթում, 2024թ-ի համար, այն կրել է ձևական բնյութ:	<i>Բյուջետային հայտի նախագիծը քննարկել նախորդ տարվա օգոստոս ամսվա ընթացքում, կառավարման խորհրդի իրական մասնակցությամբ ձևավորելով կարիքից ելնող բյուջետային հայտ:</i>
2. Բյուջեի կատարողականը ավելի շատ գնահատվում է ըստ ծախսային հոդվածի: Ինչպես ՍԱՏՄ-ում, այնպես էլ գերատեսչությունների մեծ մասում ծախսման կատարողականի բարձր ցուցանիշը հենց անձնակազմի վարձատրության ծախսային հոդվածն է:	<i>Բյուջեի արդյունավետ ծախսման համար պետք է սահմանել նաև այլ արդյունքային ցուցանիշներ, որոնք կհամադրվեն դրանց ծախսման հետ:</i>
3. Ինչես ՍԱՏՄ-ում, այնպես էլ պետական մարմինների մեծ մասում, պետական բյուջեի կատարողականի բարձր ցուցանիշներ արձանագրվում են հենց անձնակազմերի վարձատրությանն ուղղված ծախսային հոդվածներում: Չնայած նրան, որ անձնակազմի համալրվածության խնդիրն առկա է, այդ ցուցանիշը հիմնականում կատարվում է պարգևավճարների վճարման ձևով: ՍԱՏՄ-ում կոնկրետ դիտարկվող 2024թ-ին համալրված է եղել 82%-ով, իսկ բյուջեն ծախսվել է համարյա 100%-ով:	<i>Տեսչական մարմինների դրույքային աշխատավարձերը ավելի ցածր են ՀՀ ՊԵԿ տեսուչների դրույքային աշխատավարձերից: Չափազանց կարևոր՝ սննդի անվտանգության ոլորտում անհրաժեշտ է մեծացնել այստեղ աշխատատեղերի նկատմամբ հետաքրքրությունը՝ այդ թվում աշխատավարձերով, որոնք միևնույն է ծախսվում են պարգևավճարների ձևով, սակայն քանակային քիչ անձնակազմով հնարավոր չէ ավելի մեծ վերահսկողության շերտ ապահովել:</i>

Funded by
the European Union

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ

«ՓՄՁ Համագործակցության Ասոցիացիա» ՀԿ
ք. Երևան, Եկմակյան 6, #49
Հեռ: +37443 477 000

info@sme.am

www.sme.am

#SMEam

#ՓՄՁ

